

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/288/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 15
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:15.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpeného AK JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, proti žalovanému M. O., bytom Z., A. XX, za účasti vedľajšieho účastníka Občianskeho združenia slovenských spotrebiteľov AZ, Petrovská 10, Skalica, zastúpeného JUDr. Jozefom Kempom, advokátom so sídlom v Chorvátskom Grobe, Nám. Josipa Andriča 1, o zaplatenie 421,41 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 25.04.2014 č.k. 15C/42/2014-85 v spojení s opravným uznesením z 21.10.2014 č.k. 15C/42/2014-107 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s opravným uznesením.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

Vedľajšiemu účastníkovi sa p r i z n á v a náhrada trov odvolacieho konania vo výške 37,92,- Eur a žalobca je p o v i n n ý ju zaplatiť JUDr. Jozefovi Kempovi, advokátovi, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol, žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobcovi uložil povinnosť uhradiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi vo výške 75,38 Eur.

Vykonaným dokazovaním súd prvého stupňa zistil, že medzi účastníkmi konania existoval zmluvný vzťah, na základe ktorého žalobca schválil žalovanému revolvingový úver. V dôsledku porušenia povinnosti zo strany žalovaného sa záväzok stal podľa úverových podmienok splatným. Na túto skutočnosť bol žalovaný upozornený listom zo dňa 06.08.2009, keď žalovaný mal uhradiť sumu neuhradených splátok vo výške žalovanej sumy dňa 28.02.2010. Tento deň bol teda poskytnutý úver zosplatený. Aj keď podľa súdu prvého stupňa v predmetnom právnom vzťahu je množstvo nejasností a nepresností a bolo by na mieste vec rozhodovať s poukazom na neprijateľné zmluvné podmienky, keď pri poskytnutom úvere 1.659,83 Eur žalovaný už uhradil žalobcovi 3.266,99 Eur, súd prvého stupňa sa zaoberal prednostne námietkou premlčania zaplateného nároku, ktorú vzniesol vedľajší účastník na strane žalovaného. Všeobecná premlčacia doba je 3-ročná a začiatok jej plynutia nastáva dňom, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. V tejto veci mohol žalobca uplatniť svoje právo na súde po zosplatení celého úveru, teda po 28.02.2010. V deň začatia konania, a to 28.08.2013, už premlčacia lehota uplynula. Súd prvého stupňa neprihliadol na obranu žalobcu, ktorý dôvodil, že vec je v otázke premlčania potrebné posudzovať podľa ustanovení vhodného zákonníka, pretože v prospech spotrebiteľa sa v

prípade pochybností má vykladať len obsah zmluvy a nie právna úprava. Neprihliadol ani na to, že žalobca si svoj nárok uplatnil už v rozhodcovskom konaní, avšak na základe vydaného rozsudku rozhodcovského súdu nemohla byť vykonaná exekúcia, pretože Okresný súd Humenné v konaní sp. zn. 10Er/563/2012 zamietol návrh na vydanie poverenia pre neplatnosť rozhodcovskej doložky. Žalobu preto ako nedôvodnú zamietol a o trovách konania účastníkov a vedľajšieho účastníka rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v spojení s opravným uznesením podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalobe bolo vyhovené v celom rozsahu, alternatívne navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca namieta zákonnosť a správnosť postupu súdu, ktorý pri posúdení námietky premlčania vychádzal z 3-ročnej premlčacej lehoty. Z rozsudku sa nedá zistiť, na základe čoho súd aplikoval občianskoprávnu úpravu premlčania, čo z rozsudku robí nepreskúmateľné rozhodnutie. Úprava premlčania v Občianskom zákonníku nie je právnou úpravou určenou na ochranu spotrebiteľa. Preto sa malo postupovať podľa obchodnoprávnej regulácie premlčania, čo však konajúci súd nespravil a preto rozhodol nezákonne. Zdôrazňuje, že právna úprava premlčania voči obojstrannému právneho vzťahu musí pôsobiť rovnako. Nemôže byť a ani nie je rozhodujúcim pre aplikáciu Obchodného zákonníka alebo Občianskeho zákonníka či osobou zaviazanou plniť nárok je spotrebiteľ alebo dodávateľ. Práve len v situácii, ak by sa dĺžka premlčacej doby mala riadiť tým, kto je dlžníkom, potom by sa medzi zmluvnými stranami žiadna rovnováha nevytvorila. Zdanlivá výhoda použitia občianskoprávnej úpravy premlčania oproti obchodnoprávnej sa prejaví ako nevýhodná vtedy, ak dôjde napríklad k uznaniu dlhu dlžníkom. Teda ak je spotrebiteľ dlžníkom zo zmluvného vzťahu, podľa predpisov občianskeho práva je v takom prípade premlčacia doba 10 rokov, ale podľa obchodnoprávných predpisov je jej dĺžka 4 roky. Žalobca preto namietal, že konajúci súd nezákonne rozhodol, keď dospel k záveru o premlčaní uplatneného nároku. Súd mal vychádzať zo 4-ročnej premlčacej doby, to neurobil a preto jeho rozhodnutie neobstojí. Nárok uplatnený žalobou premlčaný nie je. Nesúhlasí tiež s rozhodnutím o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom. Tvrdí, že nie je možné na základe § 93 ods. 4 O.s.p. aplikovať zásadu úspechu v tomto konaní pri rozhodovaní o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka, lebo ten vo veci samej úspech alebo neúspech nemal. Uplatnenie nároku na náhradu trov konania vedľajším účastníkom je v tomto prípade aj v rozpore s dobrými mravmi a predstavuje výsledok účelovosti jeho postupu a zneužívanie § 93 ods. 2 až 4 O.s.p. motivovaného snahou o dosiahnutie prospechu titulom uplatnenia náhrady trov konania. Tvrdí tiež, že údajne náklady na zastúpenie občianskeho združenia advokátom v žiadnom prípade nepredstavujú účelne vynaložené trovy. V zmysle týchto dôvodov navrhol žalobca podanému odvolaniu vyhovieť.

Vedľajší účastník vystupujúci v tomto konaní na strane žalovaného navrhol, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil. Má za to, že v predmetnom konaní je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka. Zdôrazňuje, že vzťah založený na zmluve medzi žalobcom a žalovaným je spotrebiteľský vzťah. Bolo preukázané v tomto konaní, že predmetná zmluva patrí k spotrebiteľským zmluvám v zmysle § 52 a nasl. OZ. Nesúhlasí ani s tým, že v danej veci je aplikované ustanovenie o premlčaní v zmysle Obchodného zákonníka pre žalovaného ako spotrebiteľa výhodnejšie. Obchodnoprávnu reguláciu uvedeného záväzkového vzťahu je vo všeobecnosti nutné hodnotiť ako nevýhodnú pre spotrebiteľa, čo je zrejme nie len pokiaľ ide o premlčanie, ale aj napríklad dojednanie zmluvnej pokuty alebo pri započítaní plnenia peňažného záväzku. Poukazuje tiež na to, že súd prvého stupňa rozhodol opravným spôsobom aj o trovách konania účastníkov a vedľajšieho účastníka. Žalobca sa v odvolaní snaží o presadenie diskriminačnej zásady, podľa ktorej vedľajší účastník nemá mať právo na náhradu trov právneho zastúpenia, pričom žalobca si bez akýchkoľvek pochybností uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia v plnom rozsahu, napriek tomu, že predmetom jeho podnikateľskej činnosti je aj činnosť podnikateľských, organizačných aj ekonomických poradcov. Žalobca je poradcom, mal by byť teda aj odborne spôsobilý na pojednávanie jednoduchých návrhov na vydanie platobných rozkazov.

Odvolací súd preskúmal napadnutým rozsudok v spojení s opravným uznesením v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré ich vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez

nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu opodstatnené nie je.

Je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa vo veci dostatočne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, o veci následne správne rozhodol a skutkové zistenia prvostupňového súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom k 30.10.2006, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy uvedené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 54 ods. 1, 2 citovaného zákona, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, medzi účastníkmi konania bola dňa 30.10.2006 uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere, ktorou bol poskytnutý úver vo výške 50.000 Sk (1.659,83 Eur) a žalovaný sa ho zaviazal splácať v mesačných splátkach po 2.778 Sk (92,21 Eur). RPMN za úver bola stanovená rozsahom 72,0 % a poplatok za uzatvorenie zmluvy predstavoval 1.500 Sk (49,80 Eur).

Z dôvodu, že žalovaný bol v omeškaní so splácaním stanovených splátok žalobca zosplatnil dlh ku dňu 06.08.2009 s tým, že žalovaný mal uhradiť neuhradené splátky do 28.02.2010. Najneskôr od tohto obdobia začala plynúť 3-ročná premlčacia doba určená v § 101 Občianskeho zákonníka s tým, že jej koniec by pripadol na 28.02.2013. Žaloba zo strany žalobcu však bola doručená súdu prvého stupňa až dňa 20.08.2013 a teda po uplynutí zákonnej 3-ročnej premlčacej doby, ktorú súd prvého stupňa vo veci správne aplikoval po tom, čo vedľajší účastník a aj žalovaný vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku a to všetko aj s poukazom na existenciu § 5b zákona č. 250/2007 Zb. v znení platnom od 01.05.2014.

Podstatnou pre posúdenie predmetnej veci bola aplikácia premlčacej lehoty podľa Občianskeho zákonníka, ktorú zvolil súd prvého stupňa a tento postup bol z jeho strany aj riadne zdôvodnený. Je potrebné konštatovať, že zmluvnou podmienkou je aj posudzovanie právneho rámca zmluvy, to znamená, či ide o aplikáciu obchodného práva alebo občianskeho práva a práve v tomto smere § 54 ods. 1 OZ predstavuje garanciu pre spotrebiteľa v tom zmysle, že si nemôže zhoršiť svoje zmluvné (a teda i právne) postavenie bez ohľadu na to, aké dojednania sú uvedené v spotrebiteľskej zmluve. Tieto právne predpisy teda zaručujú prednostnú aplikáciu tých v spotrebiteľskom právnom vzťahu, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie práve za účelom dodržania princípu zákazu zhoršenia zmluvného postavenia spotrebiteľa v právnom vzťahu s dodávateľom.

Nemožno preto súhlasiť s námietkou žalobcu v tom zmysle, že v skutočnosti najmä pri uznaní záväzku a v ďalších prípadoch je obchodnoprávna úprava premlčania pre spotrebiteľa výhodnejšia. Je bez právneho významu aj poukaz na to, že v Obchodnom zákonníku je presne stanovené, ktoré z jeho ustanovení sa na právny vzťah účastníkov spotrebiteľského charakteru nemôžu použiť (§ 340a ods. 4, § 350b ods. 5, § 369c) alebo ktoré upravujú obmedzenia pre ich použitie (§ 369 ods. 3 Obchodného zákonníka). Nie je právne významné, že úprava premlčania k týmto ustanoveniam nepatrí, pretože aplikácia § 52 a § 54 OZ dáva priestor na použitie občianskoprávných predpisov aj v otázke premlčania.

Súd prvého stupňa napokon správne rozhodol aj o trovách konania účastníkov a vedľajšieho účastníka. Vychádzajúc zo zásady úspechu v konaní vzniklo žalovanému právo na náhradu trov, avšak tieto trovy uplatnené neboli a vedľajší účastník má nárok na náhradu trov, ktoré pozostávajú z odmeny právneho zástupcu za poskytnutú právnu pomoc a to v závislosti od výsledku konania o veci samej. Je potrebné zdôrazniť, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, čo je zrejmé z § 93 ods. 4 O.s.p., pričom tento právny predpis v § 24 umožňuje účastníkovi dať sa zastúpiť zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom nepochybne môže byť aj advokát. Vedľajší účastník v konaní dôvodne namietal uplatnený nárok zo strany žalobcu a opodstatnene bránil žalovaného pred požiadavkami žalobcu, ktoré uplatňoval v rozpore s hmotným právom, čo sa prejavilo aj v rozhodnutí o veci samej. Vedľajšiu intervenciu vníma Európska komisia ako jeden z prostriedkov na ochranu práv spotrebiteľa a niet dôvodu ho vylučovať z prostriedkov ochrany zameraných na dosiahnutie cieľov Smernice Rady 93/13/EHS vrátane čl. 7 ods. 1.

S poukazom na tieto dôvody odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanému v tomto štádiu konania trovy nevznikli. Podľa zásady úspechu v odvolacom konaní patrí náhrada trov aj vedľajšiemu účastníkovi, ktorý si ich uplatňuje za jeden úkon právnej pomoci a to vyjadrenie sa k odvolaniu žalobcu listom z 24.07.2014. Za tento úkon právnej pomoci patrí právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka odmena vo výške 29,88 Eur (§ 10 ods. 1 Vyhlášky č. 655/2004 Zb. v znení neskorších predpisov). K tejto sume sa pripočítava aj tzv. režijný paušál v sume 8,04 Eur (§ 16 ods. 3 citovanej Vyhlášky) a celková výška trov odvolacieho konania tak dosahuje sumu 37,92 Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.